

Π.3.2.5 *Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης*

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ετικέτες Τροφίμων»

Συγγραφή: ΜΟΙΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Εφαρμογή: ΤΟΚΜΑΚΙΔΟΥ ΕΛΠΙΔΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ετικέτες Τροφίμων

Εφαρμογή σεναρίου

Ελπίδα Τοκμακίδου

Δημιουργία σεναρίου

Παναγιώτης Μοίρας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

1^ο Δημοτικό Σχολείο Μενεμένης

Χρονολογία

Από 03-11-2014 έως 12-11-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Β΄ Δημοτικού, τεύχος α΄, ενότητα 5: «Πάμε για ψώνια;»

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 9 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Β΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου, σύμφωνα όμως με τον δημιουργό του σεναρίου, στοιχεία του μπορούν να αξιοποιηθούν και από τους μαθητές της Γ΄ τάξης κατά την ενασχόλησή τους με παρόμοια θεματική στην ενότητα «Του κόσμου το ψωμί» του βιβλίου της *Γλώσσας της Γ΄ Δημοτικού*. Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση του πληκτρολογίου και του «ποντικιού», βασική εμπειρία χρήσης του Η/Υ (άνοιγμα φακέλου και αρχείου, αποθήκευση), αλλά και βασική εμπειρία από την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και να γνωρίζει βασικές λειτουργίες των λογισμικών που θα χρησιμοποιηθούν. Ο/Η εκπαιδευτικός της τάξης εφαρμογής πρέπει να έχει φροντίσει για την εγκατάσταση των απαραίτητων για το σενάριο λογισμικών στους Η/Υ στους οποίους θα εργαστούν οι μαθητικές ομάδες, καθώς και των αρχείων που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές στους φακέλους των μαθητικών ομάδων.

Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Η υλοποίηση του σεναρίου προτείνεται –από το δημιουργό του– να γίνει στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου. Για την εφαρμογή του σεναρίου είναι απαραίτητη η ύπαρξη Η/Υ ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, η εγκατάσταση σε αυτούς των λογισμικών που

περιγράφονται στο κεφάλαιο «Αξιοποίηση των ΤΠΕ» του παρόντος και η σύνδεσή τους με το διαδίκτυο.

Κατά τη συγκεκριμένη εφαρμογή του σεναρίου επιλέχθηκε η μεταφορά και χρήση των φορητών Η/Υ του εργαστηρίου πληροφορικής στην αίθουσα διδασκαλίας της συγκεκριμένης τάξης, όπου η πρόσβαση στο διαδίκτυο μαζί με την ύπαρξη ενός κεντρικού Η/Υ και ενός βιντεοπροβολέα εξασφάλιζε τις προϋποθέσεις τόσο για τη συζήτηση στην ολομέλεια όσο και για την εργασία σε ομάδες, αφού η διαθέσιμη αίθουσα για το μάθημα της πληροφορικής είναι πολύ μικρή για τους 23 μαθητές/τριες της συγκεκριμένης Β΄ Τάξης.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου επιλέχθηκε η αξιοποίηση διδακτικών ωρών της Ευέλικτης Ζώνης και πραγματοποιείται παράλληλα με τη διδασκαλία της αντίστοιχης ενότητας του σχολικού εγχειριδίου (ενότητα 5: «Πάμε για ψώνια;»).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτης Μοίρας, Ετικέτες Τροφίμων, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ τάξη Δημοτικού, 2014.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο εκπαιδευτικό σενάριο εξετάζονται τα κύρια στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στις ετικέτες τροφίμων με βάση την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία (Εφημερίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης 2011) για τη διασφάλιση της αριότητας των συσκευασμένων τροφίμων που πωλούνται εντός των συνόρων της (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2013). Οι μαθητές μέσα από διερευνητικού τύπου διαδικασίες που

υποστηρίζονται από τη χρήση των Τ.Π.Ε. γνωρίζουν τις βασικές πληροφορίες που παρέχονται στις συσκευασίες των προϊόντων διατροφής και τις προσεγγίζουν εξελικτικά προκειμένου να καταστούν ικανοί να στέκονται κριτικά απέναντι στις προθέσεις όσων παρέχουν τη συγκεκριμένη πληροφόρηση και να επιλέγουν ενήμεροι τα τρόφιμα που καταναλώνουν.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι ετικέτες τροφίμων περιλαμβάνουν πληροφορίες ζωτικής σημασίας που σχετίζονται με την υγεία των καταναλωτών. Μπορούν να βοηθήσουν τους καταναλωτές να προστατευτούν από ασθένειες που προκαλούνται από τα τρόφιμα και από αλλεργικές αντιδράσεις, αλλά και να κάνουν πιο υγιεινές επιλογές στα τρόφιμα που καταναλώνουν.

Έρευνες έχουν καταδείξει ότι συχνά, εξαιτίας της λανθασμένης αντίληψης για το τι ακριβώς σημαίνουν οι ενδείξεις «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από...» και «ημερομηνία λήξης» στα προϊόντα, το 30 έως 50% των τροφίμων που βρίσκονται στα ράφια των σούπερ μάρκετ πετιέται με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα πρόβλημα με κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις που καθιστά αναγκαία την εκπαίδευση των καταναλωτών, ώστε να αντιλαμβάνονται καλύτερα την έννοια της διάρκειας ζωής των προϊόντων. Πολλές φορές είναι δυνατόν οι ετικέτες να μεταφέρουν παραπλανητικές πληροφορίες στους καταναλωτές ή να λένε μόνο τη μισή αλήθεια.

Ενώ όμως οι περισσότεροι καταναλωτές μπορούν να αναγνωρίσουν ποια είναι τα πιο υγιεινά μεταξύ διαφόρων προϊόντων, δεν λαμβάνουν υπόψη τους σε μεγάλο βαθμό την υγεία τους στην τελική επιλογή των τροφίμων. Όταν τους ζητείται να διαλέξουν το προϊόν που προτιμούν, έχουν την τάση να στηρίζονται σε άλλα κριτήρια, όπως η γεύση, οι οικογενειακές επιθυμίες και οι αγοραστικές συνήθειες.

Αυτό υποδηλώνει ότι, όταν έρχεται η στιγμή για να χρησιμοποιήσουν τις διατροφικές πληροφορίες ώστε να κάνουν συνειδητές επιλογές, η κινητοποίηση, ειδικά όσον αφορά την υγεία, είναι ουσιώδης (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα EUFIC).

Ο ρόλος του σχολείου είναι κομβικός, τόσο στην ανάδειξη της σημασίας των ετικετών των τροφίμων όσο και στο να βοηθήσει τους τωρινούς ανήλικους αλλά μελλοντικούς ενήλικες καταναλωτές να ερμηνεύουν σωστά τις πληροφορίες που δίνονται μέσα από τις ετικέτες, αλλά και να διακρίνουν τις τυχόν κρυφές επιδιώξεις των δημιουργών τους. Συνεπώς, η αποκωδικοποίηση των πληροφοριών στις ετικέτες τροφίμων θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης για εκπαιδευτικούς και μαθητές από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου για να συμβάλλει με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη σημαντικών αλλαγών στην καθημερινή συμπεριφορά των μαθητών (National Institutes of Health NIH 2006).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να μπορούν μέσα από την ανάγνωση μιας ετικέτας τροφίμων να διακρίνουν ουσιώδη στοιχεία για την υγεία τους, όπως την ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν να καταναλώσουν χωρίς κίνδυνο ένα προϊόν, ή ποιο συστατικό εμπεριέχεται σε μεγαλύτερη συγκέντρωση μέσα στο τρόφιμο·
- να καταστούν ικανοί να συγκρίνουν ετικέτες τροφίμων μεταξύ ομοειδών προϊόντων και να προχωρούν στις κατάλληλες επιλογές σε σχέση με την υγεία τους και τις διατροφικές τους ανάγκες·
- να κινητοποιηθούν, ώστε να εκλαμβάνουν ως βασικό κριτήριο της επιλογής ενός προϊόντος διατροφής τις πληροφορίες που αφορούν την υγεία τους και εκ της νομοθεσίας παρέχονται σε αυτό.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να μπορούν να διαβάσουν και να κατανοήσουν τα βασικά στοιχεία στις ετικέτες τροφίμων·
- να μπορούν να διαβάζουν και να γράφουν ημερομηνίες με διαφορετικούς τρόπους·
- να εντοπίζουν λέξεις/λεκτικά σύνολα σε γραπτά «ερεθίσματα» του περιβάλλοντος χώρου, όπως είναι οι συσκευασίες,
- να διαμορφώνουν κείμενο (ετικέτα) με συγκεκριμένο σκοπό και συγκεκριμένους αποδέκτες λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση επικοινωνίας.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να καταστούν κριτικοί αναγνώστες των μηνυμάτων που λαμβάνουν από τις συσκευασίες και να προβληματιστούν για τις προθέσεις των δημιουργών τους·
- να εξοικειωθούν με τη λειτουργία «σύρε κι άσε» στον επεξεργαστή κειμένου·
- να γράφουν μέσα σε πλαίσια στον επεξεργαστή κειμένου·
- να γράφουν σε πίνακα στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου·
- να μορφοποιούν σχήματα στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου·
- να καταστούν ικανοί να δημιουργούν συγκεκριμένο έργο σε πρόγραμμα ζωγραφικής.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές κατά την υλοποίηση του σεναρίου αξιοποιούν εργαλεία των Τ.Π.Ε., τον διάλογο στην ομάδα και στην ολομέλεια, παιχνίδια και δραστηριότητες διερευνητικής και ανακαλυπτικής μάθησης. Συνεργάζονται, συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και μαθαίνουν ο ένας τον άλλο. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί ένα

περιβάλλον που ευνοεί τη συμμετοχή των μαθητών και διαμεσολαβεί διευκολύνοντας τη μάθηση.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου αποτέλεσε η ενότητα 5 του Α΄ τεύχους της Γλώσσας της Β΄ Δημοτικού που έχει τίτλο «[Πάμε για ψώνια](#)». Επίσης αφετηρία για την υλοποίηση δραστηριοτήτων του σεναρίου θα μπορούσε να αποτελέσει και ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας με θέμα τη Διατροφή και την Αγωγή του Καταναλωτή.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Οι στόχοι του σεναρίου περιλαμβάνονται στο [Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας](#) (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003). Ειδικότερα, στο Α.Π.Σ. εντάσσονται στόχοι αντίστοιχοι του σεναρίου όπως: η ανάγνωση και κατανόηση κειμένου, η αναγνώριση λέξεων/λεκτικών συνόλων σε γραπτά «ερεθίσματα» του περιβάλλοντος χώρου, όπως είναι οι συσκευασίες, ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου, η διαμόρφωση κειμένου με συγκεκριμένο σκοπό και συγκεκριμένους αποδέκτες λαμβάνοντας υπόψη την περίσταση επικοινωνίας. Επίσης στόχοι που περιλαμβάνεται στο [Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για την Αγωγή Υγείας](#) (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι., 2003) αποτελούν η επεξεργασία και η αξιολόγηση των πληροφοριών με στόχο την προάσπιση της υγείας των μαθητών.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο διδακτικό σενάριο αξιοποιούνται:

- το διαδίκτυο·
- ο επεξεργαστής κειμένου·
- το λογιστικό φύλλο·
- το λογισμικό δημιουργίας κινούμενων γραφικών Flash·

- το λογισμικό δημιουργικής έκφρασης Revelation Natural Art.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

[Ινστιτούτο Καταναλωτών](#), η ιστοσελίδα του Ινστιτούτο Καταναλωτών

[E.Y.Z.H.N.](#), ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετική με την υποστήριξη δράσεων υγείας για τη ζωή των νέων

Εικόνες από το [διαδίκτυο](#) με θέμα «[ανάγνωση της ετικέτας](#)»

Φύλλα εργασιών

[1^ο Φύλλο εργασίας](#)

[2^ο Φύλλο εργασίας](#)

[3^ο Φύλλο εργασίας](#)

[4^ο Φύλλο εργασίας](#)

[5^ο Φύλλο εργασίας](#)

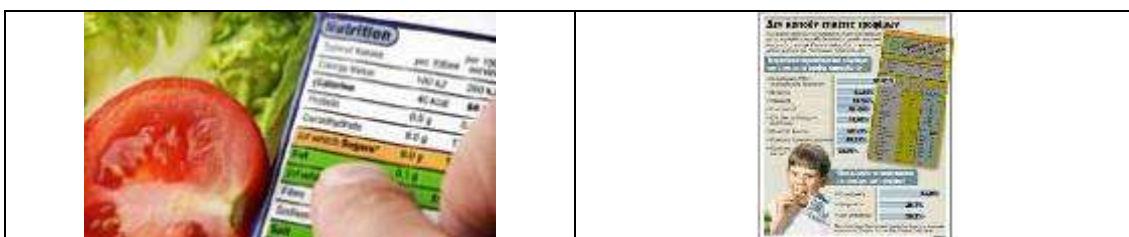
Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Η εφαρμογή του διδακτικού σεναρίου ξεκίνησε παράλληλα με τη διδασκαλία της διδακτικής ενότητας «Πάμε για ψώνια;» του σχολικού εγχειριδίου (Α΄ τεύχος Γλώσσας Β΄ τάξης). Σύμφωνα με τον δημιουργό του σεναρίου, οι εικόνες και τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου μπορούν να αποτελέσουν το κατάλληλο πλαίσιο για να γίνει η εισαγωγή στο θέμα του σεναρίου ενώ εναλλακτικά μπορούν να αξιοποιηθούν εικόνες που παρουσιάζουν ανθρώπους να παρατηρούν διάφορα προϊόντα διατροφής προκειμένου να προκληθούν οι μαθητές/τριες στην ολομέλεια της τάξης να συμμετάσχουν σε μια πρώτη συζήτηση γύρω από το θέμα. Έτσι στην παρουσίαση (αρχείο Powerpoint) που ετοιμάστηκε από την εκπαιδευτικό της τάξης εφαρμογής αξιοποιήθηκαν εικόνες τόσο από το σχολικό εγχειρίδιο όσο και από το [διαδίκτυο](#) οι οποίες συνοδεύονταν από την ερώτηση «Τι κοιτάζουν;».

Οι μαθητές/τριες της τάξης παρακινήθηκαν να αναφερθούν σε προσωπικά τους βιώματα κατά τη επίσκεψή τους σε κάποιο κατάστημα για την προμήθεια ειδών διατροφής ενώ επιχειρήθηκε η ανίχνευση της προϋπάρχουσας γνώσης και στάσης τους σχετικά με το θέμα μέσα από την παρουσίαση δύο ακόμη [διαφανειών](#) και κυρίως η [εικόνα μιας δημοσιευμένης έρευνας](#), στον τίτλο της οποίας καταγραφόταν η φράση «Δεν κοιτούν ετικέτες τροφίμων».

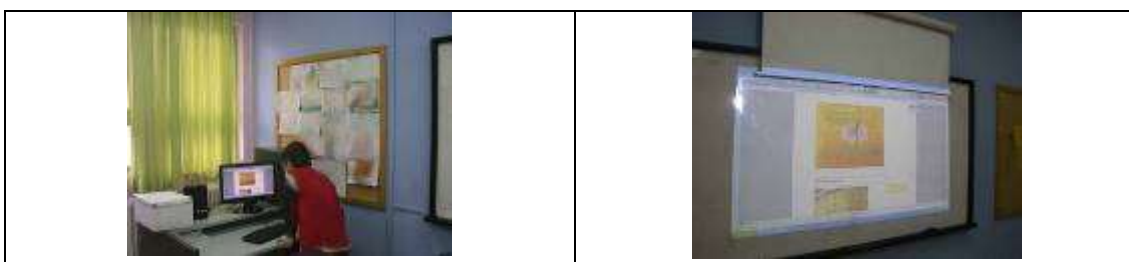

Οι προτάσεις των μαθητών/τριών σχετικά με το περιεχόμενο μιας ετικέτας καταγράφονταν στον πίνακα της τάξης. Ανάμεσα σε αυτές ξεχώρισαν λέξεις και φράσεις που αναφέρονται πράγματι σε ετικέτες τροφίμων («ημερομηνία λήξης», «το όνομά του...», «το βάρος», «πότε το βάλανε στο κουτί», «οδηγίες χρήσης», «αν έχει συντηρητικά», «τι περιέχει μέσα», «αν χρειάζεται να μπει στο ψυγείο...»), πληροφορίες που είχαν επεξεργαστεί τα παιδιά ήδη στη διάρκεια του γλωσσικού μαθήματος και τη συζήτηση των σχετικών αναφορών του σχολικού εγχειριδίου. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε για την ημερομηνία λήξης και την αναγκαιότητά της ύπαρξής της στις συσκευασίες των προϊόντων.

Ακολούθησε η διανομή των Η/Υ στις ομάδες και η ενασχόλησή τους με το [Φύλλο δραστηριοτήτων Α΄](#). Με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα προβαλλόταν στις

διαφάνειες μιας παρουσίασης οι εικόνες με τις ετικέτες των προϊόντων για τις οποίες οι μαθητές/τριες της τάξης καλούνταν να υποδείξουν τη θέση της ημερομηνίας λήξης αναλαμβάνοντας το ρόλο των βοηθών των καταναλωτών και υιοθετώντας την πρακτική της αναζήτησης πάνω στις συσκευασίες.

Όπως και οι ίδιοι/-ες οι μαθητές/-τριες επεσήμαναν είχαν ασχοληθεί με παρόμοια εργασία στα πλαίσια του γλωσσικού μαθήματος, για αυτό και η πρόκληση της σχετικής αναζήτησης δε δημιούργησε ιδιαίτερες δυσκολίες.

Για κάθε ένα προϊόν γινόταν ο εντοπισμός της αναγραφόμενης πληροφορίας και η μετακίνηση της ταινίας επισήμανσης στον πίνακα της τάξης και στη συνέχεια τα μέλη των ομάδων –τηρώντας μια σειρά στη χρήση του ποντικιού και του πληκτρολογίου– εφάρμοζαν την ίδια πρακτική στο αρχείο του κειμενογράφου. Αρχικά οι μαθητές/-τριες επισήμαιναν τις ημερομηνίες λήξης πάνω στις εικονιζόμενες ετικέτες και στη συνέχεια τις μετασχημάτιζαν γράφοντάς τες με διαφορετικό τρόπο μέσα σε δεδομένα πλαίσια κειμένου.

Η ύπαρξη της ετικέτας του γαλέου αλλά και ενός προϊόντος βιολογικής καλλιέργειας έδωσε την ευκαιρία να γίνει αναφορά στην καταγραφή και άλλων ημερομηνιών εκτός αυτής της λήξης (η ημερομηνία παραγωγής, η ημερομηνία αλιείας, η ημερομηνία συσκευασίας και η ημερομηνία που δηλώνει την ανάλωση κατά προτίμηση πριν την έλευσή της).

Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου προτεινόταν η αξιοποίηση ενός ηλεκτρονικού λεξικού προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ενδεχόμενο ύπαρξης άγνωστων λέξεων για τους/τις μικρούς/-ές μαθητές/-τριες. Ο περιορισμένος, ωστόσο, χρόνος που είχαμε στη διάθεσή μας αλλά και η προσήλωσή τους στη συμπλήρωση των πλαισίων κειμένου του Φύλλου Εργασίας απέτρεψε από την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης πρότασης, καταφεύγοντας στη συζήτηση της ερμηνείας που προτεινόταν από τα ίδια τα παιδιά. Κάποια δυσκολία υπήρξε στην κατανόηση της φράσης «ανάλωση κατά προτίμηση», για την αποκωδικοποίηση του σχετικού μηνύματος μεσολάβησε η εκπαιδευτικός της τάξης.

Έτσι, παρά το γεγονός ότι οι μαθητές/-τριες δεν είχαν τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λέξεις όπως παραγωγή, ανάληψη, συστατικά, εισαγωγέας, συντήρηση, μέσα από τη συγκεκριμένη ενασχόληση κατάφεραν να εντοπίσουν σε γραπτά «ερεθίσματα» του περιβάλλοντος χώρου –όπως είναι οι συσκευασίες– ένα από τα βασικά στοιχεία που συναντώνται στις ετικέτες τροφίμων, την ημερομηνία λήξης.

Επιπλέον κατάφεραν να διαβάσουν και να γράψουν ημερομηνίες με διαφορετικό τρόπο, στοιχείο που τους βοήθησε ιδιαίτερα και στη συμπλήρωση ασκήσεων του γλωσσικού μαθήματος της επόμενης ημέρας.

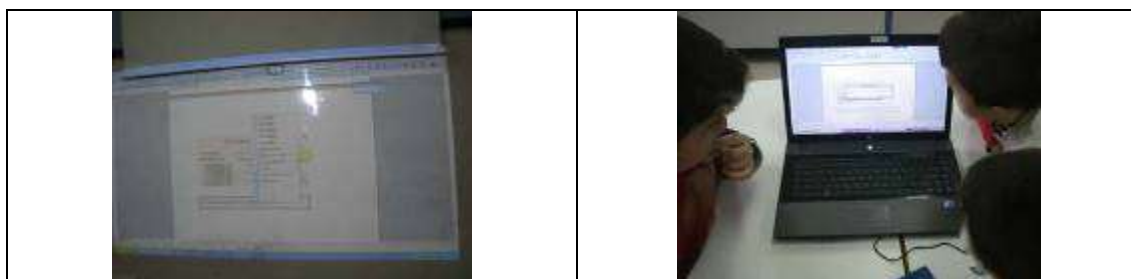
Μόνο για δύο ομάδες η συγκεκριμένη ενασχόληση δημιούργησε κάποιες επιπρόσθετες λειτουργίες, κυρίως εξαιτίας της ύπαρξης κάποιων «ποντικιών» που δεν ανταποκρίνονταν στις επιλογές τους. Για να αντιμετωπιστεί το γεγονός αυτό και

προκειμένου να δοθεί ευκαιρία και στα μέλη των συγκεκριμένων ομάδων να εξασκηθούν στη λειτουργία «σύρε κι άσε» ανέλαβαν τις σχετικές ενέργειες στον κεντρικό υπολογιστή της τάξης κατά την παρουσίαση του τρόπου εργασίας στην ολομέλεια της τάξης. Παρόλα αυτά, όλα τα μέλη των ομάδων συμμετείχαν με επιτυχία στη συμπλήρωση πλαισίων στον επεξεργαστή κειμένου.

Παράλληλα δόθηκε η ευκαιρία αξιοποίησης της εντολής του ορθογραφικού ελέγχου λέξεων που γράφονταν λανθασμένα από τα μέλη των ομάδων αλλά και για αποθήκευση των εργασιών κάθε ομάδας.

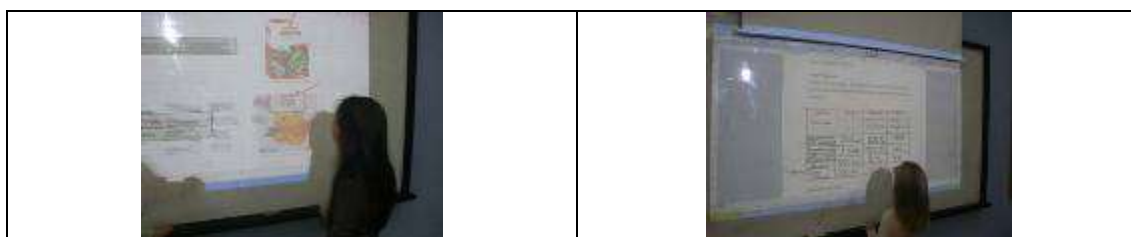
3η & 4η διδακτική ώρα

Στην αρχή της συνάντησής μας επιχειρήθηκε ο έλεγχος του βαθμού κατανόησης εννοιών και εκφράσεων που σχετίζονται με τη διατροφή, οι οποίες τέθηκαν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών στα πλαίσια της προηγούμενης ενασχόλησής τους με τη δραστηριότητα του [Φύλλου δραστηριοτήτων Α'](#) (εντοπισμός

της ημερομηνίας λήξης σε ετικέτες διαφόρων προϊόντων). Από τη σχετική συζήτηση διαπιστώθηκε ότι έννοιες όπως 'η ημερομηνία παραγωγής', 'ημερομηνία συσκευασίας' έγιναν κατανοητές από τους μαθητές/τριες της τάξης ενώ χρειάστηκε να γίνει εκ νέου σύγκριση ανάμεσα στην ημερομηνία λήξης και η ημερομηνία «που δηλώνει την ανάλωση κατά προτίμηση πριν την έλευσή της», καθώς η διάκρισή τους δεν έχει ακόμη εμπεδωθεί από τους/τις μικρούς/-ές μαθητές/-τριες της τάξης.

Στη συνέχεια, ακολουθώντας τις οδηγίες του αρχικού σεναρίου, τα μέλη των ομάδων παρακινήθηκαν να εργαστούν στους Η/Υ τους, συμπληρώνοντας τον πίνακα του [Φύλλου δραστηριοτήτων Β'](#). Παράλληλα στη διάθεσή τους δόθηκε ένα εκτυπωμένο φύλλο όπου παρέχονταν το περιεχόμενο του αρχείου «Ετικέτες Χυμών», ενώ το ίδιο αρχείο σε μορφή λογιστικού φύλλου προβάλλονταν από τον κεντρικό Η/Υ της τάξης με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα. Ακολούθησαν οι οδηγίες της εκπαιδευτικού για τον τρόπο εργασίας στις ομάδες ενώ στην ολομέλεια της τάξης παρουσιάστηκε το λογιστικό φύλλο με τις επιλεγμένες ετικέτες ομοειδών προϊόντων (χυμών), τη λεκτική απεικόνιση των συστατικών τους και τη σχηματική οπτικοποίηση των βασικών συστατικών τους.

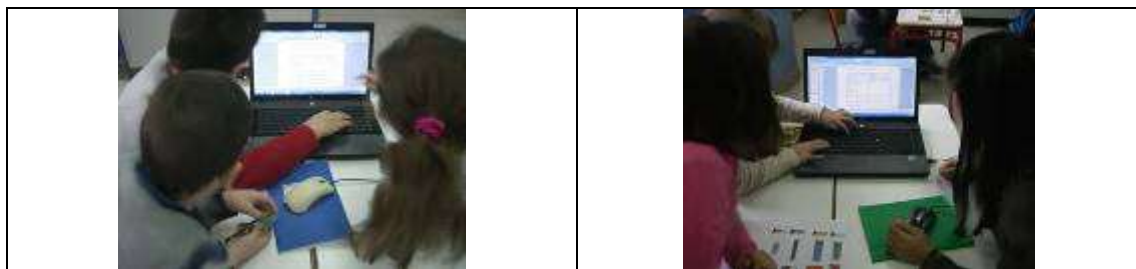
Με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού εντοπίζονταν κάθε φορά οι σχετικές πληροφορίες και εκπρόσωποι των ομάδων καλούνταν να τις καταγράψουν στον πίνακα της τάξης. Μετά τη μελέτη και σύγκρισή τους ακολουθούσε η καταγραφή τους πρώτα στην ολομέλειά της τάξης και στη συνέχεια η αντιγραφή των σχετικών πληροφοριών στον πίνακα του φύλλου δραστηριοτήτων κάθε ομάδας.

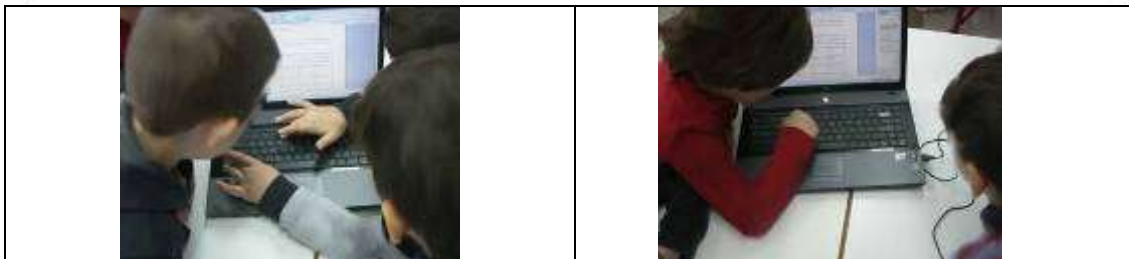
Ποσοστό ΣΤ.Σ.Σ.Α	Θύρα	Χρόνος πληκτρολόγιο (0-100%)	Μέγιστο πληκτρολόγιο (0-100%)
Επιχειρησιακή μεταβολή	100%	20%	20%
Επιχειρησιακή αποδοτικότητα	100%	100%	100%
Επιχειρησιακή επίδοση	100%	20%	20%
Σύνολο πληκτρολόγιο	200%	60%	60%

Ποσοστό ΣΤ.Σ.Σ.Α	Θύρα	Χρόνος πληκτρολόγιο (0-100%)	Μέγιστο πληκτρολόγιο (0-100%)
Επιχειρησιακή αποδοτικότητα	200%	20%	20%
Επιχειρησιακή επίδοση	100%	100%	100%
Σύνολο πληκτρολόγιο	200%	20%	20%

Δεν επιχειρήθηκε η ερμηνεία της ποσόστωσης επί της εκατό. Η όποια σύγκριση αφορούσε τους ακέραιους αριθμούς (π.χ. 100 και 20 ή 50) με την επιπρόσθετη δυσκολία της ανεύρεσης στο πληκτρολόγιο του συμβούλου %, ενώ η μέτρηση του βάρους κάθε συσκευασίας σε λίτρα και ml έγινε γρήγορα κατανοητή/αποδεκτή από τους/τις μικρούς/-ές μαθητές/-τριες της τάξης, καθώς έγινε αναφορά στη συγκεκριμένη μονάδα μέτρησης που αφορά τα υγρά. Για τα μέλη των ομάδων, μεγαλύτερη δυσκολία παρουσιάστηκε στην καταγραφή των σχετικών πληροφοριών καθώς το ενδιαφέρον τους αποσπούσε η εναλλαγή από του πληκτρολογίου από τα ελληνικά στα αγγλικά, μια πληροφορία που γρήγορα αξιοποίησαν για τη συμπλήρωση του ψηφιακού φύλλου εργασίας της ομάδας τους.

Με τον τρόπο αυτό είχαν την ευκαιρία να αναφερθούν και άλλα σημαντικά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μια ετικέτα, όπως είναι η ονομασία ή το είδος του προϊόντος, το βάρος του, τα συστατικά του και τα πρόσθετα τροφίμων.

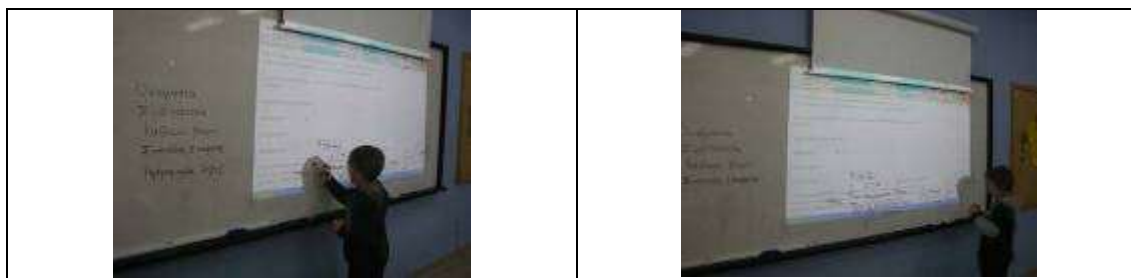
Στη συνέχεια το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών προσανατολίστηκε στη σύγκριση των πληροφοριών που παρέχονται στο εμπρόσθιο τμήμα της συσκευασίας και εκείνες που αναγράφονται στο οπίσθιο τμήμα. Συγκρίνοντας τις πληροφορίες στις διαφορετικές στήλες του πίνακα κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι είναι διαφορετικά προϊόντα οι χυμοί και τα φρουτοποτά και ότι η διαφορετικότητά τους έγκειται στην περιεκτικότητά τους σε χυμό και σε νερό. Από τις σχετικές συγκρίσεις κατέληξαν επίσης στη διαπίστωση ότι στις ετικέτες των προϊόντων πρώτο αναγράφεται το συστατικό με τη μεγαλύτερη περιεκτικότητα και με τον τρόπο αυτό γνώρισαν ένα από τα κριτήρια των υγιεινών διατροφικών επιλογών.

Στη φάση αυτή δόθηκε η ευκαιρία για αναφορά στη λειτουργία και τις δράσεις του Ινστιτούτου Καταναλωτών. Εκπρόσωποι των ομάδων κλήθηκαν να καταγράψουν στον πίνακα της τάξης τις σχετικές πληροφορίες που εντόπισαν στις ετικέτες των προϊόντων (στην περίπτωσή μας, των χυμών) ενώ για την επιβεβαίωση και συμπλήρωση των γνώσεών τους έγινε ανάγνωση του σχετικού [άρθρου](#) από την ιστοσελίδα του [Ινστιτούτου Καταναλωτών](#). Από το συγκεκριμένο εκτενές κείμενο

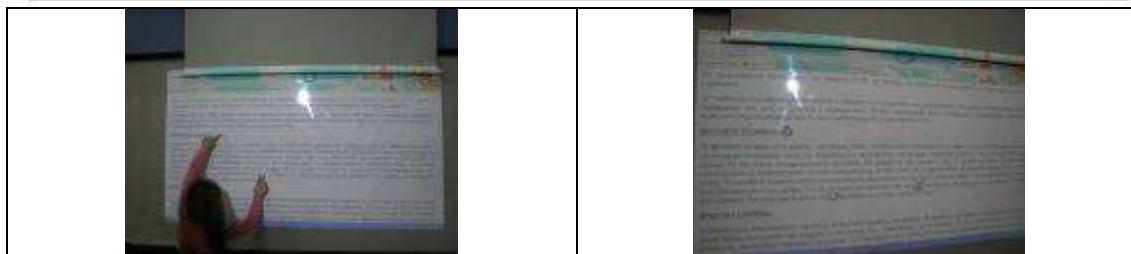

επιλέχθηκαν μόνο οι τίτλοι με τα έντονα γράμματα, οι οποίοι καταγράφηκαν και στον πίνακα της τάξης ενώ ακολούθησε εντοπισμός παρόμοιων καταγραφών από τις προηγούμενες καταγραφές των παιδιών.

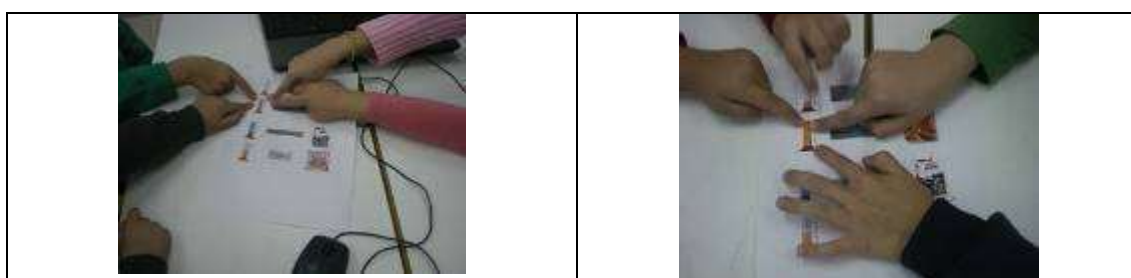

5η & 6η διδακτική ώρα

Στην αρχή της συνάντησής μας επιλέχθηκε να συνεχίσουμε με τα ένα ερώτημα από το [Φύλλο δραστηριοτήτων Β΄](#), με το οποίο δεν προλάβουμε να ασχοληθούμε στο προηγούμενο δίωρο. Αφορούσε «τα συστατικά με παράξενες ονομασίες» για τα οποία χρειάστηκε να ανατρέξουμε στην ιστοσελίδα του [Προγράμματος Ε.Υ.Ζ.Η.Ν.](#) Αρχικά επιχειρήθηκε η ανάγνωση του κειμένου που αφορούσε τα πρόσθετα τροφίμων, όμως –κυρίως εξαιτίας του περιεχομένου του και των εκφράσεων που ξεπερνούσαν το αντιληπτικό επίπεδο των μαθητών/-τριών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας– επιλέχθηκε τελικά να δοθεί ο λόγος στους ίδιους/ίδιες και να μιλήσουν για τις δικές τους γνώσεις γύρω από το θέμα. Έτσι, ένας μαθητής πήρε τον λόγο και αναφέρθηκε στις κονσέρβες που θέλησε κάποια μέρα να πετάξει από το ντουλάπι της κουζίνας τους αφού γνωρίζει ότι «έχουν πολλά Ε που δεν κάνουν καλό στην υγεία του μπαμπά». Τότε και άλλα παιδιά θέλησαν να πάρουν το λόγο για να αναφέρουν περιπτώσεις με προϊόντα που έχουν Ε συντηρητικά. Οι συγκεκριμένες αναφορές των παιδιών θεωρήθηκαν ότι μπορούν να αποτελέσουν το συνδετικό κρίκο ανάμεσα την πρόταση του σεναρίου και τις εμπειρίες των παιδιών, για αυτό και ξαναγυρίζοντας στο κείμενο του [Προγράμματος Ε.Υ.Ζ.Η.Ν.](#), εκπρόσωποι των ομάδων παρακινήθηκαν να εντοπίσουν τις αναφορές του κειμένου στα πρόσθετα των τροφίμων (Ε), τις οποίες και υπογράμμισαν στον προβαλλόμενο κείμενο.

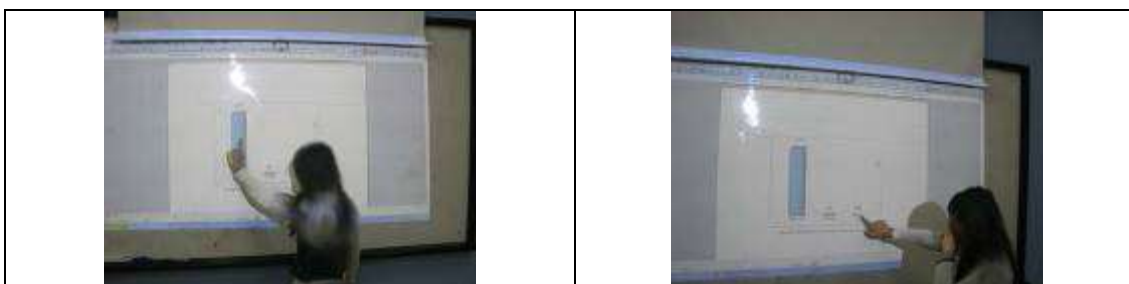
Προχωρώντας στη 2η Δραστηριότητα του [Φύλλου δραστηριοτήτων Β'](#) σχετικά με το βασικό συστατικό ενός συγκεκριμένου χυμού, η προσοχή των μαθητών/-τριών προσανατολίστηκε αρχικά στην εικόνα του φρούτου. Η προηγούμενη αναφορά στις πληροφορίες που παρέχονται στο εμπρόσθιο και το οπίσθιο τμήμα μιας συσκευασίας συνέβαλε μάλλον στο να σκεφτούν καλύτερα τις επιλογές τους, ενώ κάποιες βιαστικές απαντήσεις γρήγορα αμφισβητήθηκαν. Προς επιβεβαίωση της ορθής απάντησης επιστρατεύτηκε και το εκτυπωμένο φύλλο που είχε δοθεί στο προηγούμενο δίωρο στις ομάδες των μαθητών/-τριών. Μέσα από αυτό δόθηκε η δυνατότητα σύγκρισης των συσκευασιών μέσα και από τη σχηματική οπτικοποίηση των βασικών συστατικών τους.

Στη συνέχεια προβλήθηκε στον πίνακα της τάξης μια εικόνα από το μπροστινό μέρος μιας συσκευασίας με πατατάκια, στην οποία ως βασικό συστατικό διαφημίζεται η γραβιέρα Κρήτης και οι μαθητές/-τριες της τάξης κλήθηκαν να αναφέρουν με ποιο τρόπο θα ενεργούσαν σε περίπτωση που συναντούσαν παρόμοια συσκευασία σε μια επίσκεψή τους σε ένα πολυκατάστημα. Οι μαθητές/-τριες της τάξης –αρκετά υποψιασμένοι– απάντησαν ότι θα κοιτούσαν το πίσω μέρος της

συσκευασίας για να δουν τα συστατικά και την περιεκτικότητά τους, ενώ ένιωσαν αρκετά δικαιωμένοι όταν είδαν τη σχηματική αναπαράσταση της ποσότητας της γραβιέρας που υπάρχει στα πατατάκια.

Μέσα από τη σύγκριση αυτή (σχηματική αναπαράσταση του περιεχομένου της γραβιέρας και φωτογραφία της στο μπροστινό μέρος της συσκευασίας) αλλά και από όσες προηγήθηκαν οι μαθητές/-τριες της τάξης είχαν τη δυνατότητα να διαπιστώσουν ότι οι φωτογραφίες/εικόνες μιας ετικέτας δεν είναι πάντοτε ακριβείς και να καταλήξουν σε συμπεράσματα για τους λόγους που γίνονται συγκεκριμένες επιλογές στο εμπόριο, αποκτώντας μια κριτική προοπτική στην ανάγνωση των μηνυμάτων που λαμβάνουν από τις συσκευασίες προϊόντων αλλά και για τις προθέσεις των δημιουργών τους. Επειδή ο χρόνος που απέμενε δεν ήταν αρκετός για την ενασχόληση των μαθητών/-τριών με τη εργασία στο [Φύλλο δραστηριοτήτων Γ'](#) σε επίπεδο ομάδας, επιλέχθηκε η συγκεκριμένη δραστηριότητα να γίνει στην ολομέλεια της τάξης, με τη βοήθεια του κεντρικού Η/Υ και του ανακλαστικού προβολέα.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες του αρχικού σεναρίου η δραστηριότητα στηρίζεται σε έναν τρόπο σήμανσης των τροφίμων που προτάθηκε από την Αρχή Ελέγχου

Τροφίμων της Μ. Βρετανίας (FSA) και έχει εφαρμοστεί από πολλές εταιρίες τροφίμων. Το σύστημα επισήμανσης με Χρωματικούς Κώδικες («χρωματιστός φωτεινός σηματοδότης», όπως λέγεται) της περιεκτικότητας σε θρεπτικά συστατικά (π.χ. λιπαρά, σάκχαρα και αλάτι), μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές/τριες στη διαπίστωση της υψηλής, μέσης ή χαμηλής περιεκτικότητας σε θρεπτικά συστατικά ενός τροφίμου. Χρησιμοποιείται το απαγορευτικό κόκκινο χρώμα κατά αντιστοιχία με το φωτεινό σηματοδότη για τις υψηλές περιεκτικότητες σε λίπη, σάκχαρα και αλάτι, το πορτοκαλί για τα μέτρια ποσοστά και το πράσινο για τα χαμηλά.

Ακολουθώντας την πρόταση του δημιουργού του σεναρίου δε δόθηκαν περαιτέρω πληροφορίες που αφορούν και άλλα διατροφικά στοιχεία (ή τη διαφοροποίηση της περιεκτικότητας ανά μερίδα ή σύμφωνα με την ηλικιακή ομάδα των καταναλωτών). Η εκπαιδευτικός με τη βοήθεια του κεντρικού βιντεοπροβολέα πρόβαλε και εξήγησε στην ολομέλεια το σύστημα σήμανσης των χρωματικών κωδίκων και κατόπιν μέλη των ομάδων κλήθηκαν να γεμίσουν με τα σωστά χρώματα τους σηματοδότες. Η όποια δυσκολία για την ύπαρξη των δεκαδικών αριθμών προσπελάστηκε με τη σύγκριση μεταξύ των αριθμών (π.χ. αφού έχει περιεκτικότητα 1,5 είναι περισσότερο από το 1).

Η ενασχόλησή τους με τη σήμανση της περιεκτικότητας των τροφίμων και ο εντοπισμός των θρεπτικών τους συστατικών προτείνεται ως αφορμή για εξάσκηση στον εντοπισμό παρόμοιων πληροφοριών και για επέκταση των συγκεκριμένων ενεργειών στις καθημερινές διατροφικές τους επιλογές των παιδιών. Παρά το γεγονός ότι δεν υπήρξαν ενδείξεις για την αφομοίωση των σχετικών πληροφοριών και το ενδεχόμενο αξιοποίησής τους, η εμπλοκή των μαθητών/-τριών της τάξης με την προτεινόμενη δραστηριότητα φάνηκε ότι διατήρησε το ενδιαφέρον τους αμείωτο, κυρίως λόγω της δυνατότητας που τους δίνονταν να μορφοποιήσουν (γνωρίζοντας παράλληλα τη λειτουργία «Μορφοποίηση σχήματος» του Επεξεργαστή Κειμένου) το προτεινόμενο φύλλο εργασίας μέσα από διαφορετικές χρωματικές επιλογές, γεγονός

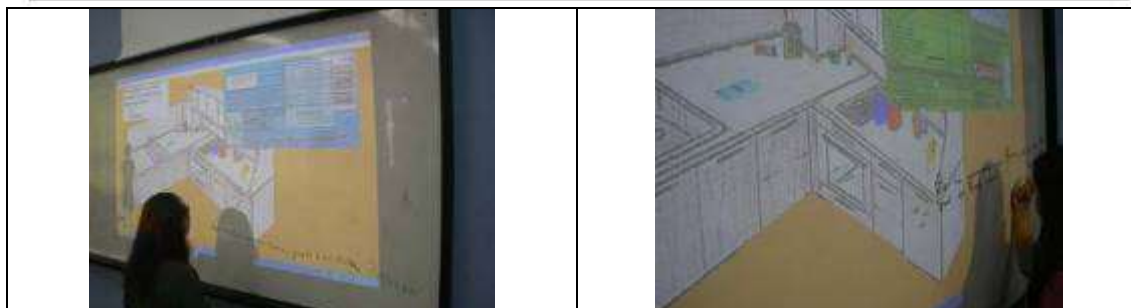
που τους διασκέδασε ιδιαίτερα, γι' αυτό και επαναλήφθηκε αρκετές φορές ώστε να εξασφαλιστεί η συμμετοχή και περισσότερων μαθητών/τριών.

7η & 8η διδακτική ώρα

Στην αρχή της συνάντησής μας τα μέλη των ομάδων ανέλαβαν να ασχοληθούν με τα περιεχόμενα από το [Φύλλο δραστηριοτήτων Γ'](#) εφαρμόζοντας όσα ήδη είχαν μάθει κατά την ενασχόλησή τους με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα στο τέλος του προηγούμενου διδακτικού δώρου. Η προσοχή τους και πάλι περιορίστηκε κυρίως στη «Μορφοποίηση σχήματος» του Επεξεργαστή Κειμένου και την επιλογή διαφορετικών χρωμάτων για το γέμισμα του «σηματοδότη» ενώ οι όποιες επισημάνσεις αναφορικά με την περιεκτικότητα σε θρεπτικά συστατικά (π.χ. λιπαρά, σάκχαρα και αλάτι) και τη θρεπτική αξία του εξεταζόμενου προϊόντος, γίνονταν από την εκπαιδευτικό καθώς κινούνταν ανάμεσα στις ομάδες.

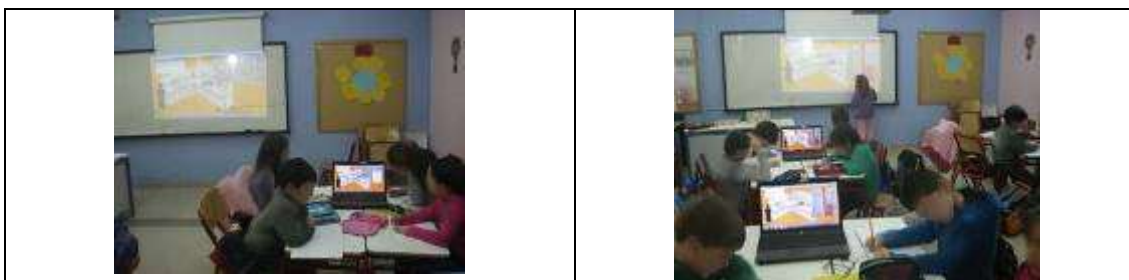
Στη συνέχεια προβλήθηκε στον πίνακα της τάξης (με τη βοήθεια του κεντρικού Η/Υ και του ανακλαστικού προβολέα) η εικόνα από το [Φύλλο Εργασίας Δ'](#) μέσω της οποίας οι μαθητές/-τριες της τάξης παρακινήθηκαν να διαβάσουν προσεκτικά τα μηνύματα που έστειλαν κάποιοι από τους καλεσμένους στη διοργανώτρια ενός πάρτι βοηθώντας την να μελετήσει τις ετικέτες των προϊόντων και να κάνει τις κατάλληλες επιλογές για να ανταποκριθεί στις διατροφικές ανάγκες τους.

Έτσι, αρχικά το εκτελέσιμο αρχείο «Πάρτι» με τα μηνύματα των καλεσμένων προβλήθηκε στον πίνακα της τάξης, όπου μέσα από την επεξεργασία του περιεχομένου των ετικετών προτεινόνταν και καταγράφονταν στην ολομέλεια της τάξης για ποιο λόγο χαρακτηριζόταν μια συγκεκριμένη επιλογή ενδεδειγμένη για έναν συγκεκριμένο προσκεκλημένο. Οι μαθητές/-τριες της τάξης είχαν τη δυνατότητα με παιγνιώδη τρόπο να μελετήσουν τα χαρακτηριστικά των ετικετών και να προχωρήσουν σε κατάλληλες επιλογές με βάση την πληροφόρηση που λάμβαναν από αυτές. Στο παιχνίδι ανέλαβαν το ρόλο ενός εικονικού οικοδεσπότη που για να εξυπηρετήσει την υγεία και τις ιδιαίτερες ανάγκες των καλεσμένων του θα πρέπει να συμβουλευτεί τις ετικέτες σε διάφορες συσκευασίες. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές/τριες –και μέσα από την αξιοποίηση των ενδεικτικών ερωτήσεων που προτεινόνταν από το συντάκτη του σεναρίου– είχαν την ευκαιρία να μάθουν παίζοντας, να αφομοιώσει προηγούμενες πληροφορίες, να αξιολογήσουν τις γνώσεις τους και συνειδητοποιήσουν τη χρησιμότητα που έχουν οι ετικέτες. Μια μικρή διαφοροποίηση από τον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου αφορούσε την αυτόνομη εργασία των ομάδων. Συγκεκριμένα επιλέχθηκε οι απαντήσεις στις σχετικές ερωτήσεις να γίνονται σε επίπεδο ολομέλειας και οι όποιες προτάσεις να διατυπώνονται από τις διαφορετικές ομάδες, οι οποίες ανέλαβαν να καταθέσουν τις εισηγήσεις τους για διαφορετικές ετικέτες. Η επιλογή αυτή προέκυψε κυρίως από τη διαπίστωση ότι οι εικόνες των ετικετών δεν ήταν εύκολα αναγνώσιμες από τα παιδιά και για αυτό προσανατολιστήκαμε στην «ανάγνωσή» τους σε επίπεδο ολομέλειας. Με τον τρόπο αυτό είχαμε τη δυνατότητα να ασχοληθούμε με όλες τις ετικέτες και να

απαντήσουμε στο μεγαλύτερο μέρος των προτεινόμενων ερωτήσεων καταγράφοντας τις σχετικές προτάσεις τόσο στον πίνακα της τάξης όσο και στις ατομικές σημειώσεις που κρατούσε το μέλος κάθε ομάδας.

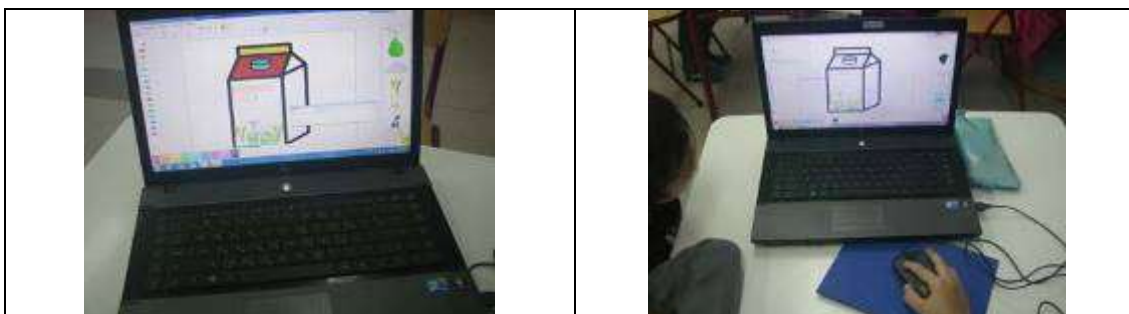
Στο τέλος του διδακτικού δίωρου αφιερώθηκε χρόνος για την παρουσίαση των δυνατοτήτων που προσφέρει η αξιοποίηση του λογισμικού δημιουργικής έκφρασης και ζωγραφικής Revelation Natural Art για τη δημιουργία μιας ετικέτας. Αρχικά καταφύγαμε στις καταγραφές των μαθητών/τριών κατά τη συμπλήρωση της 1^{ης} εργασίας στο Τετράδιο Εργασιών της Γλώσσας (σελ.25, Ενότητα 5^η: Πάμε για ψώνια), όπου οι μαθητές/τριες της τάξης αναφέρθηκαν στα περιεχόμενα μιας ετικέτας και στη συνέχεια έγινε επίδειξη του τρόπου εισαγωγής μιας στάμπας στην επιφάνεια μιας συσκευασίας, που υπήρχε ήδη στο αρχείο με τίτλο «Μικρός Δημιουργός», αλλά του τρόπου μεγέθυνσης μιας εικόνας και της συμπλήρωσης ενός πλαισίου κειμένου, της επιλογής πινέλων/μολυβιών, μαρκαδόρων και διαφορετικών χρωμάτων. Στο χρόνο που μας απέμεινε ακολούθησαν κάποιες δοκιμές σε επίπεδο ολομέλειας.

9η διδακτική ώρα

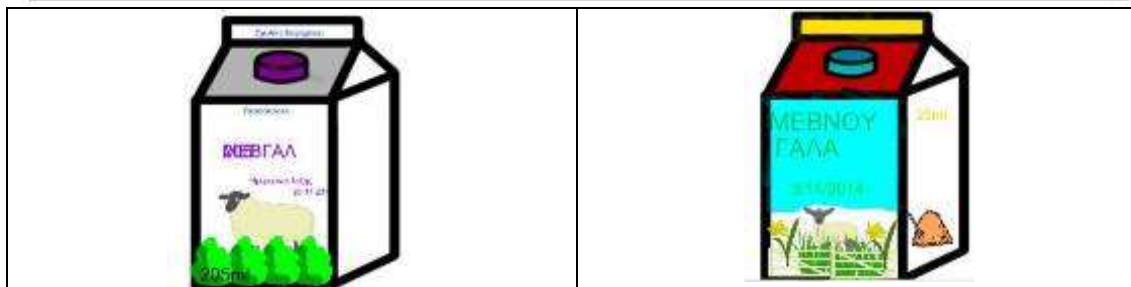
Οι μαθητές/-τριες της τάξης έδειξαν αρκετά ενθουσιασμένοι με την προοπτική δημιουργίας μιας ετικέτας και έτσι στην τελευταία ώρα εφαρμογής του σεναρίου ανέλαβαν να καταγράψουν τις όποιες επιλογές τους, για τις οποίες είχαν συμφωνήσει σε επίπεδο ομάδας.

Πράγματι το λογισμικό δημιουργικής έκφρασης και ζωγραφικής Revelation Natural Art έδωσε τη δυνατότητα στους/στις μικρούς/-ές μαθητές/-τριες να φιλοτεχνήσουν και να φτιάξουν την ετικέτα μιας συσκευασίας. Καθώς οι επιλογές τους ήταν πολλές προτάθηκε στα μέλη των ομάδων να συμφωνήσουν για το περιεχόμενο της ετικέτας τους και να συνεργαστούν συμπεριλαμβάνοντας σε αυτή ό,τι έχουν συμφωνήσει.

Η δραστηριότητα κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των ομάδων ενώ μέσα από αυτή οι μαθητές/-τριες της τάξης είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν κάποιες από τις δυνατότητες του λογισμικού αλλά και να συζητήσουν για το περιεχόμενο των ετικετών, εμπεδώνοντας τις όποιες γνώσεις κατέκτησαν κατά την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου.

Στις κοινές επιλογές των ομάδων (στις οποίες βέβαια δε λείπουν και οι «αντιγραφές») συγκαταλέγεται η καταγραφή ονόματος του προϊόντος, η ημερομηνία λήξης ή παραγωγής αλλά και ο τόπος παραγωγής του και το βάρος του.

Είναι χαρακτηριστικό ότι κάποιες ομάδες επέλεξαν να τοποθετήσουν αρκετές από τις έτοιμες εικόνες/στάμπες ή να διαφοροποιήσουν τις χρωματικές τους επιλογές στη συσκευασία, γεγονός που αποδεικνύει την εμπλοκή τους στην αναζήτηση των δυνατοτήτων του λογισμικού. Επιπλέον η εν γένει συμμετοχή των μαθητών/τριών στην εργασία κάθε ομάδας συνηγορεί στη διαπίστωση της επιτυχούς συνεργασίας ανάμεσά τους.

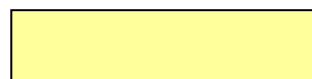

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

Βοηθήστε τους καταναλωτές να εντοπίσουν την ημερομηνία λήξης των παρακάτω προϊόντων τοποθετώντας τη διάφανη ταινία πάνω της. Κατόπιν συμπληρώστε στο πλαίσιο την ημερομηνία λήξης με λέξεις.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

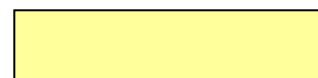
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

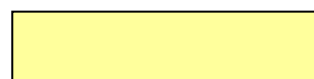
Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το προϊόν λήγει τον

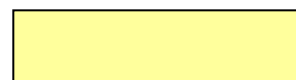

Το προϊόν λήγει στις

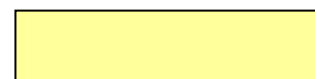

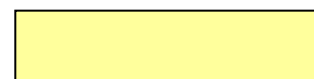
Το προϊόν λήγει τον

Το προϊόν λήγει τον

Το προϊόν προτείνεται να καταναλωθεί πριν τις

Η ημερομηνία λήξης είναι η

Στα τελευταία προϊόντα υπάρχουν και κάποιες άλλες ημερομηνίες.

Ποιες είναι αυτές;

Αναζητήστε τη σημασία των προσδιορισμών που τις συνοδεύουν στο [Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#) της «Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα» και συζητήστε για τη σημασία τους στην τάξη.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

1^η Δραστηριότητα

Ανοίξτε από τον φάκελο της ομάδας σας το αρχείο «Ετικέτες_Χυμών» και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με τα στοιχεία που θα αντλήσετε από αυτό.

Όνομασία Είδος Χυμού	Βάρος	Χυμός που περιέχεται στα 100 μέρη (%)	Νερό που περιέχεται στα 100 μέρη (%)

Συζητήστε στην τάξη:

- Ποια στοιχεία της ετικέτας καταγράψατε στον πίνακα;
 Διαβάστε στην ιστοσελίδα του [Ινστιτούτου Καταναλωτών](#) την ενότητα «Τι υπάρχει σε μια ετικέτα». Εντοπίστε με τη βοήθεια του δασκάλου σας τα βασικά στοιχεία μιας ετικέτας και συγκρίνετέ τα με όσα έχετε μάθει έως τώρα.
- Ποια στοιχεία της ετικέτας παρουσιάζονται στο μπροστινό μέρος των συσκευασιών στις εικόνες του αρχείου «Ετικέτες_Χυμών»;

- Ποια είναι τα συστατικά που γνωρίζετε και περιέχονται σε κάθε χυμό; Ποιο είναι το συστατικό που αναγράφεται πρώτο κάθε φορά;
Συγκρίνετε την ονομασία του προϊόντος στην πρώτη στήλη του πίνακα με την περιεκτικότητά του σε χυμό ή νερό στις δύο τελευταίες στήλες του πίνακα; Τι παρατηρείτε;
- Παρατηρήσατε στα προϊόντα κάποια συστατικά με παράξενες ονομασίες που δεν τα αναγνωρίζετε;
Διαβάστε στην ιστοσελίδα του Προγράμματος Ε.Υ.Ζ.Η.Ν. τι είναι τα πρόσθετα τροφίμων.

2^η Δραστηριότητα

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το βασικό συστατικό του χυμού που εικονίζεται παρακάτω;

Γιατί;

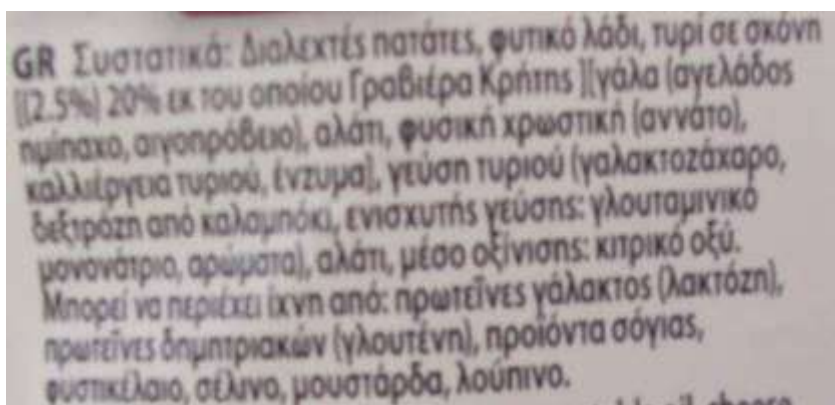
3^η Δραστηριότητα

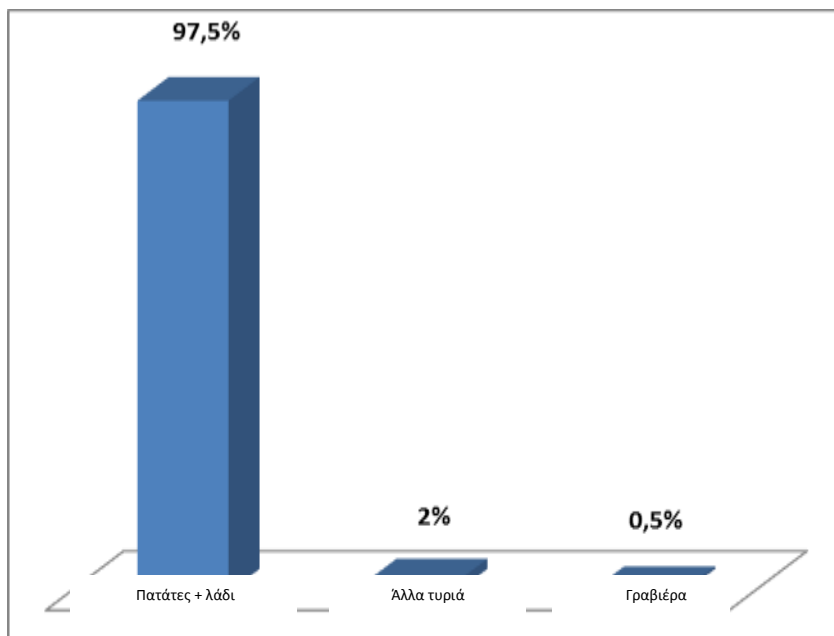
Στο παρακάτω προϊόν και στο μπροστινό μέρος της συσκευασίας, όπως φαίνεται παρακάτω, διαφημίζεται ως βασικό συστατικό η γραβιέρα Κρήτης.

Διαβάστε την παρακάτω ετικέτα που βρίσκεται στην πίσω πλευρά της συσκευασίας. Συζητήστε με τη βοήθεια της σχηματικής αναπαράστασης για την ποσότητα της γραβιέρας που υπάρχει στα πατατάκια και τον τρόπο που αυτή παρουσιάζεται στο εμπρός και τα πίσω μέρος της συσκευασίας.

Γιατί πιστεύετε ότι συμβαίνει αυτό;

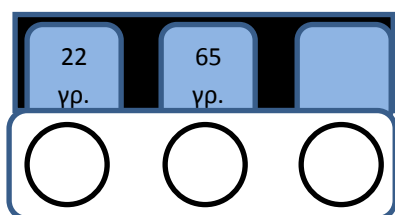
Σχηματική αναπαράσταση των βασικών συστατικών του προϊόντος

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ'

Τα φώτα (κόκκινο, πορτοκαλί, πράσινο) μας προειδοποιούν εάν τα προϊόντα που επιλέγουμε έχουν μεγάλη, μέση ή χαμηλή ποσότητα από λίπη, ζάχαρη και αλάτι. Συμβουλευτείτε τον παρακάτω πίνακα και παρατηρήστε τα συστατικά των τροφίμων που αναφέρονται στις ετικέτες για να γεμίσετε με χρώμα τα φώτα στις ετικέτες των συσκευασιών.

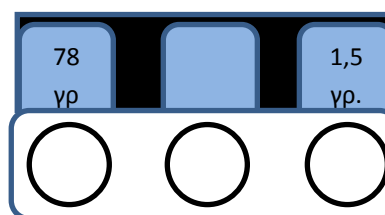
	Λίπη	Ζάχαρη	Αλάτι
Μεγάλη Ποσότητα	κόκκινο	κόκκινο	κόκκινο
Μεσαία Ποσότητα	πορτοκαλί	πορτοκαλί	πορτοκαλί
Μικρή Ποσότητα	πράσινο	πράσινο	πράσινο
	πάνω από 20 γρ	πάνω από 12 γρ	πάνω από 1 γρ
	3-20 γρ	5-12 γρ	0,5-1 γρ
	Λιγότερο από 3 γρ	Λιγότερο από 5 γρ	Λιγότερο από 0,5 γρ

Ετικέτα 1 Καραμέλες

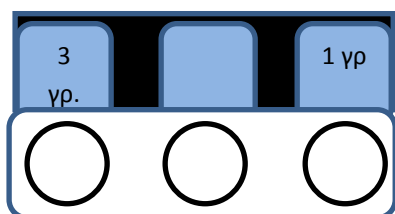
Λίπη Ζάχαρη Αλάτι

Ετικέτα 2 Μανιόντζα

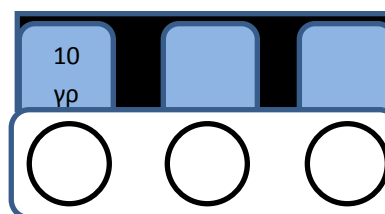
Λίπη Ζάχαρη Αλάτι

Ετικέτα 3 Δημητριακά με Σοκολάτα

Λίπη Ζάχαρη Αλάτι

Ετικέτα 4 Γιαούρτι

Λίπη Ζάχαρη Αλάτι

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ΄

Ανοίξτε από τον φάκελο της ομάδας σας το αρχείο «Πάρτι».

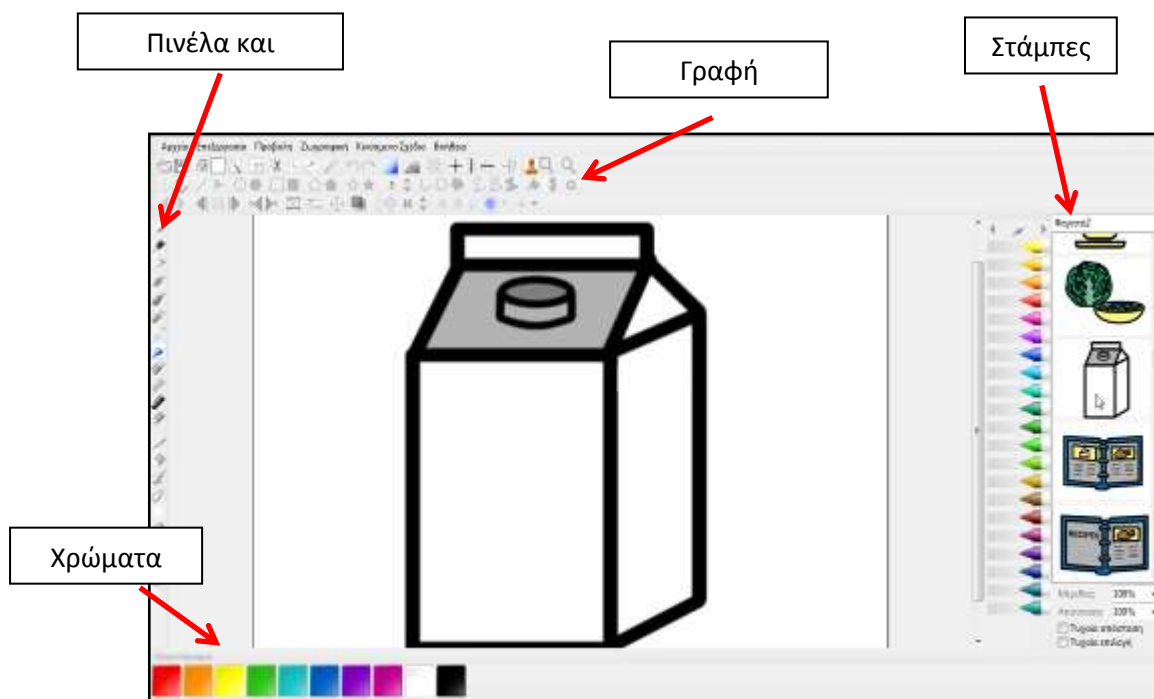
Ακούστε προσεκτικά τους καλεσμένους σας, μελετήστε τις ετικέτες των προϊόντων και κάντε τις κατάλληλες επιλογές για να ικανοποιήσετε τις διατροφικές ανάγκες τους.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ε΄

Έρθε η στιγμή να δημιουργήσετε την ετικέτα του δικού σας προϊόντος που θα δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες στον καταναλωτή και θα είναι καλαίσθητη.

Ανοίξτε από τον φάκελο της ομάδας σας το αρχείο «Μικρός Δημιουργός».

Επιλέξτε με τη βοήθεια της δασκάλας σας ή του δασκάλου σας τα κατάλληλα εργαλεία και γίνετε Μικροί Δημιουργοί.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Σύμφωνα με τον δημιουργό του σεναρίου οι προτάσεις του σεναρίου μπορούν να συνδυαστούν και με άλλες δραστηριότητες αλλά και σενάρια ή σχέδια εργασίας. Πράγματι η εφαρμογή του σεναρίου υπήρξε η αφορμή για την ενασχόληση των μαθητών/τριών της συγκεκριμένης τάξης με ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας -στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης- που έχει ως βασική επιδίωξη την υιοθέτηση σωστών διατροφικών συνηθειών. Παράλληλα το συγκεκριμένο σενάριο θα μπορούσε να συνδυαστεί με δραστηριότητες που αφορούν στην κριτική «ανάγνωση» των διαφημίσεων (με σημείο εκκίνησης –ίσως– το ποίημα της Μ. Γουμενοπούλου που συναντάται στην ίδια ενότητα στην οποία αναφέρεται και το σενάριο).

Επιπλέον το σενάριο μπορεί να συνδυαστεί και με δραστηριότητες του σχολικού εγχειριδίου και έτσι κάποιες από τις εργασίες του να εμπλουτιστούν με την ένταξη του Η/Υ στη γλωσσική διδασκαλία, όπως έγινε κατά την εφαρμογή με την επέκταση της εργασίας 1 (Τετράδιο Εργασιών της Γλώσσας, σ. 25, Ενότητα 5η: «Πάμε για ψώνια»), όπου μέσα από αυτή αρχικά οι μαθητές/τριες της τάξης εξοικειώθηκαν με τα περιεχόμενα μια ετικέτας και στο τέλος της εφαρμογής –μέσα από την ενασχόλησή τους με το λογισμικό Revelation Natural Art– είχαν τη δυνατότητα να μεταφέρουν και να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους στη δημιουργία μιας «ψηφιακής» ετικέτας. Από την άλλη πλευρά η διάθεση επιπλέον χρόνου στην αναζήτηση των διαθέσιμων επιλογών του συγκεκριμένου λογισμικού θα μπορούσε ίσως να συμβάλλει και στην επέκταση της προηγούμενης δραστηριότητας με τη δημιουργία ετικέτας για κάποιο άλλο προϊόν (σχετικό παράδειγμα προτείνεται άλλωστε και από το δημιουργό του σεναρίου μέσα από την επιλογή εικόνων και άλλων προϊόντων διατροφής από τις κατηγορίες «Φαγητά» και «Φαγητά2»).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή του σεναρίου αποδεικνύει ότι οι προτάσεις του είναι υλοποιήσιμες και ρεαλιστικές για τους μαθητές της ηλικίας στους οποίους απευθύνεται. Μέσα από την ενασχόλησή τους με τις δραστηριότητες και τα προτεινόμενα λογισμικά του σεναρίου, οι μαθητές/τριες της τάξης ενεπλάκησαν δημιουργικά σε δράσεις που αναπτύσσουν διαφορετικές δεξιότητες και πρακτικές γραμματισμού ενώ παράλληλα η ενεργή συμμετοχή τους σε αυτές, υπήρξε η αφορμή να επανεξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν κείμενα της καθημερινότητάς τους, όπως είναι οι ετικέτες προϊόντων εστιάζοντας το ενδιαφέρον τους στις πληροφορίες που αυτές μεταφέρουν.

Παρόλα αυτά κάποιες από τις σχετικές πληροφορίες δεν ήταν δυνατό να εμποδιστούν από τους συγκεκριμένους μαθητές και μαθήτριες κυρίως εξαιτίας της πληθώρας των εννοιών που διαπραγματεύτηκαν στη φάση της αναζήτησης των περιεχομένων συγκεκριμένων προϊόντων (ενδεικτική στο σημείο αυτό είναι η διαπίστωση της αδυναμίας των μαθητών/-τριών της τάξης εφαρμογής να αντιληφθούν τη διαφορά ανάμεσα στην «ημερομηνία λήξης» και η ημερομηνία «που δηλώνει την ανάλωση κατά προτίμηση πριν την έλευσή της», η διάκριση των οποίων θα πρέπει μάλλον να προτείνεται ως αντικείμενο διαπραγμάτευσης για μαθητές μεγαλύτερης ηλικίας). Το ενδεχόμενο αυτό είχε προβλεφθεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό του σεναρίου, ο συντάκτης του οποίου προτείνει στον/στην εκπαιδευτικό της τάξης εφαρμογής να λάβει υπόψη του το δυναμικό της. Ακολουθώντας τις συγκεκριμένες υποδείξεις αλλά και κυρίως τις δυνατότητες των μαθητών/τριών της τάξης, η εφαρμογή περιορίστηκε στη γνωριμία και διερεύνηση των βασικών στοιχείων που αναγράφονται στις ετικέτες διατροφικών προϊόντων χωρίς να προχωρήσουμε στην εις βάθος διερεύνηση όλων των αναγραφόμενων χαρακτηριστικών. Επιπρόσθετα βασική φροντίδα σε κάθε φάση της εφαρμογής ήταν η διαρκής παρακολούθηση και παρότρυνση των μαθητών/τριών στο πεδίο της χρήσης των ΤΠΕ αλλά και η

εξοικειώσής τους στην ομαδική εργασία. Η χρήση απλών εργαλείων των Τ.Π.Ε. και παραπομπών στο Διαδίκτυο, προσαρμοσμένων στο αντιληπτικό επίπεδο των μαθητών/τριών, δε δημιούργησε ιδιαίτερες δυσκολίες. Η φύση των δραστηριοτήτων ήταν κατάλληλη για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα για την οποία σχεδιάστηκε, αφού βοήθησε στη διατήρηση του ενδιαφέροντος τους σε κάθε φάση μέχρι και την ολοκλήρωση της εφαρμογής.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εφημερίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης. 2011. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 Του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας.

Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://www.pi-chools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ Αγωγής Υγείας.

Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/29deppsaps_AgogiYgias.pdf

Δικτυακές πηγές

http://ec.europa.eu/news/agriculture/130311_el.htm, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013

<http://grants.nih.gov/grants/guide/pa-files/PA-06-415.html>, National Institutes of Health NIH, 2006

<http://www.eufic.org/index/el/>, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα EUFIC

<http://www.food.gov.uk/>, Αρχή Ελέγχου Τροφίμων της Μ. Βρετανίας (F.S.A.)